

Epidemiologi av Traumatiska Totala Rotatorcuffrupturer

Knut E Aagaard leg läk¹, Richard B Frobell leg sjukgymn, PhD, Docent², Karl Lunsjö leg läk, PhD, Docent¹

VO Ortopedi, Helsingborgs lasarett ² Institutionen för kliniska vetenskaper, Lund

Introduktion. Tidigare forskning har påvisat vikten av snar diagnos av traumatiska totala rotatorcuffrupturer. Däremot finns det lite kunskap kring skadornas epidemiologi och etiologi. Målet med denna studie är att ta fram en populationbaserad incidens av traumatiska totala rotatorcuffrupturer samt att presentera en diagnostisk modell för screening av patienter med mjukdelsskador i axeln.

Patienter och metod. Från november 2010 till oktober 2012, registrerades alla patienter mellan 18 och 75 år, som efter skuldertrauma sökte sjukvård med akut insättande smärta, störd abduktion och normala konventionella röntgenbilder. Efter initial undersökning på akutmottagning eller vårdcentral inkluderades 331 konsekutiva patienter. Dessa remitterades till två sjukgymnaster på lasarettet som utförde en fördjupad undersökning efter ett specifikt studieprotokoll; 258 mötte inklusionskriterierna (gammal skada, fel ålder, inget trauma, tidigare kirurgi som vanligaste exklusionsorsaker). Baserad på kliniska fynd delades studiedeltagarna in i tre grupper: misstänkt total rotatorcuffruptur (1); annan specifik mjukdelsskada (2); ospecifik distorsion (3). Subakut MR utfördes på samtliga individer i grupp 1 och de i grupp 3 som inte återhämtade sin axelfunktion efter 3 månader.

Resultat. Den beräknade årliga incidensen av MR verifierade traumatiska totala rotatorcuffrupturer var 24/100 000 för riskpopulationen (40-75 år). Två eller tre senor var engagerade i 75 % av fallen; subscapularissenan var engagerad i mer än 60 % av rupturerna. Medianåldern var 60 år och 82 % var män. En vanlig differentialdiagnos var ockult fraktur i proximala humerus. Direktvåld mot axeln i samband med fall i plan var den vanligaste skademekanismen.

Diskussion. Jämfört med tidigare publikationer på degenerativa cuff-rupturer, är traumatiska rupturer större och innefattar ofta subscapularis. Den stora manliga dominansen i våra resultat korrelerar också väl med tidigare litteratur och denna står i skarp kontrast till den jämna könsfördelningen man ser hos individer med degenerativa rupturer.

Konklusion. Traumatisk total rotatorcuffruptur är en vanlig skada. Rupturerna är stora och involverar ofta subscapularissenan. Vi konstaterade en kraftig manlig dominans.